Evropský parlament
2019-2024

Výbor pro kulturu a vzdělávání

2023/2129(DEC)

8.2.2024

STANOVISKO

Výboru pro kulturu a vzdělávání

pro Výbor pro rozpočtovou kontrolu

k udělení absolutoria za plnění souhrnného rozpočtu Evropské unie na rozpočtový rok 2022, oddíl III – Komise a výkonné agentury (2023/2129(DEC))

Zpravodaj: Romeo Franz

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pro kulturu a vzdělávání vyzývá Výbor pro rozpočtovou kontrolu jako příslušný výbor, aby do návrhu usnesení, který přijme, začlenil tyto návrhy:

1. oceňuje úsilí Komise a Evropské výkonné agentury pro vzdělávání a kulturu (EACEA) o přizpůsobení programu Erasmus+, Evropského sboru solidarity a programu Kreativní Evropa měnící se realitě, například úpravou sazeb individuální podpory pro granty směrem vzhůru, aby byl zachován jejich inkluzivní charakter, prodloužením lhůt pro podávání žádostí a doby trvání projektů a dobrovolným zaměřením činnosti na Ukrajinu, a očekává, že bude vyvinuto větší úsilí na další posílení sociálního začleňování a že bude podpořena účast zranitelných skupin;

2. konstatuje, že navzdory náročné situaci příjemců způsobené dlouhodobými dopady pandemie, rostoucí inflací a zvyšujícími se cenami energií a útočnou válkou Ruska proti Ukrajině mohl program Erasmus+ v roce 2022 plně obnovit svou dlouhodobou misi na podporu nadnárodní mobility ve vzdělávání, přičemž počet podporovaných výměnných pobytů je srovnatelný s lety před pandemií;

3. konstatuje, že v roce 2022 byly zahájeny nebo dále rozvíjeny důležité iniciativy, jako je Evropský prostor vzdělávání, nástroj kombinující různé zdroje financování MediaInvest, nový program v oblasti mobility Kultura hýbe Evropou a Evropský rok mládeže 2022; vyjadřuje politování nad omezeními obsaženými v programu Kultura hýbe Evropou, která vylučují leteckou dopravu pro cesty do 600 km a nutí účastníky k delším a dražším cestám; konstatuje, že navýšení poskytnuté na kompenzaci těchto nákladů představuje ztracené příležitosti v oblasti mobility pro více potenciálních účastníků;

4. oceňuje, že se Komisi a agentuře EACEA podařilo v roce 2022 dosáhnout téměř plného plnění rozpočtu programu Erasmus+ a plného plnění rozpočtu Evropského sboru solidarity, takže bylo dokonce nutné přerozdělit prostředky z jiných programů na pokrytí potřeb v oblasti plateb; bere na vědomí problémy s prováděním plateb programu Kreativní Evropa v roce 2022, kdy bylo přibližně 50 milionů EUR přesunuto na rok 2023 v důsledku provozních problémů a zpoždění v postupech udělování grantů; bere na vědomí úsilí generálního ředitelství pro vzdělávání, mládež, sport a kulturu (GŘ EAC) a agentury EACEA o omezení dopadu těchto zpoždění a o návrat k normálnímu tempu v roce 2023;

5. konstatuje, že celkové riziko generálního ředitelství pro vzdělávání, mládež, sport a kulturu (GŘ EAC) a agentury EACEA spojené s platbami bylo i nadále relativně nízké a že jejich celková míra chyb zůstala i v roce 2022 pod 2% prahem významnosti;

6. připomíná, že je třeba dále navýšit rozpočtové prostředky určené na unijní programy zaměřené na mládež, kulturu a vzdělávání, zejména s cílem posílit dosah a zapojení mladých lidí, umělců a odborníků s omezenými příležitostmi a podpořit výchovu k občanství; v této souvislosti žádá Komisi, aby pokračovala v úzké spolupráci s členskými státy;

7. opakuje své znepokojení nad výrazně odloženým rozpočtovým profilem programu

Erasmus+; vítá skutečnost, že v roce 2022 bylo na naléhání Parlamentu přiděleno na program Erasmus+ dalších 35 milionů EUR, díky nimž je možné zvýšit pomoc žákům, studentům, učitelům a kvalifikovaným pracovníkům prchajícím z Ukrajiny;

8. s politováním konstatuje, že postupy pro podávání žádostí o finanční prostředky EU v rámci těchto programů jsou často stále příliš zatěžující a vytvářejí překážky pro potenciální příjemce; naléhavě vyzývá Komisi, aby zjednodušila postup podávání žádostí v rámci programu Erasmus+ a snížila časovou náročnost tohoto postupu s cílem zajistit, aby o financování mohly žádat i malé a dobrovolnické organizace; uznává, že některá nová opatření, zejména rozšíření akreditačního systému na hlavní oblasti programu Erasmus+, zjednodušily přístup k finančním prostředkům na mobilitu;

9. zdůrazňuje, že rámec programu Erasmus+ pro opatření v oblasti začleňování, který byl přijat v roce 2021, podle všeho přináší ovoce, neboť rovnost žen a mužů má v roce 2022 jako svůj hlavní nebo důležitý a deklarovaný cíl o 23 % více projektů než v roce 2021;

10. žádá úřad OLAF, aby důkladně vyšetřil možné zneužívání finančních prostředků EU prostřednictvím programu Erasmus+ a Evropského sboru solidarity sítěmi sdružení, které předkládají falešné projekty, a ověřil nedávné zprávy některých vnitrostátních agentur v této věci a zjistil, jaký měly tyto podvody rozsah a význam a jak je příslušné orgány v členských státech řešily;

11. vyzývá Komisi, aby předložila návrhy na posílení důvěry v nově zavedené akreditační mechanismy tím, že zajistí, aby žadatelé i po své akreditaci nadále plně respektovali evropské hodnoty;

12. vítá skutečnost, že díky tomu, že na naléhání Parlamentu byly zvýšeny prostředky na Evropský rok mládeže 2022 o 3 miliony EUR, bylo možné v tomto tematickém roce posílit řadu opatření, jako jsou solidární projekty, dobrovolnická činnost a vytváření sítí; zdůrazňuje, že je nyní třeba udržitelným způsobem rozvíjet úspěšné výsledky Evropského roku mládeže, aby byl zajištěn jeho trvalý odkaz;

13. připomíná, že je třeba, aby opatření financovaná EU vedla k překlenutí digitální propasti ve vzdělávání a celoživotním učení; vyzývá Komisi, aby předložila posouzení plánů členských států na podporu oživení a odolnosti souvisejících s tímto tématem; žádá Komisi, aby posoudila a aktivně podporovala doporučení Parlamentu, aby bylo v rámci plánů Nástroje pro oživení a odolnost vyčleněno minimálně 10 % přidělených prostředků na vzdělávání, 2 % na kulturní odvětví a 20 % na digitální transformaci; vyjadřuje politování nad tím, že rozpočet EU odpovídajícím způsobem nepodporuje etické využívání umělé inteligence a robotiky ve vzdělávání a kultuře;

14. bere na vědomí trvalé předsunutí rozpočtu programu Kreativní Evropa v roce 2022 s cílem zmírnit přetrvávající dopad pandemie onemocnění COVID-19 na kulturní a tvůrčí odvětví; konstatuje, že díky tomuto předsunutí finančních prostředků mohl být v roce 2022 vybrán větší počet projektů evropské kulturní spolupráce než kdykoli předtím; je však znepokojen tím, že předsunutí finančních prostředků na roky 2021 a 2022 může vést k nedostatku finančních prostředků od roku 2023, a vyjadřuje politování nad tím, že program jako celek zůstává podfinancován, pokud jde o cíle, jichž má být dosaženo, zejména kvůli vysokému počtu žádostí;

15. vítá nedávné zavedení „kaskádového financování“ jako prostředku k optimalizaci dosahu programu Kreativní Evropa, zejména pokud jde o malé organizace; vyzývá Komisi, aby tyto systémy dále rozvíjela ve všech programech týkajících se tohoto odvětví;

16. s potěšením konstatuje, že téměř všechny návrhy předložené ve složce „Média“ mají předložit strategii pro zlepšení ekologických opatření v tomto odvětví; naléhavě vyzývá Komisi, aby na základě těchto slibných výsledků a doporučení studie o ekologizaci programu Kreativní Evropa z roku 2022 postupovala důsledněji; vyzývá Komisi, aby posoudila praktické provádění politiky ekologizace v programech EU, jako jsou Erasmus+ a Kreativní Evropa, s cílem zlepšit její účinnost, například s ohledem na stávající politiku v oblasti udržitelných způsobů cestování;

17. znovu vyzývá, aby byly urychleně vyřešeny otázky týkající se ochrany osobních údajů příjemců a účastníků programu Erasmus+ a Evropského sboru solidarity, zejména pokud jde o předávání osobních údajů do a ze třetích zemí; naléhavě vyzývá GŘ EAC, aby zavedlo nový „nástroj pro předávání údajů“, jakmile jej schválí evropský inspektor ochrany údajů, aby byly do budoucna zajištěny vhodné záruky pro takové předávání údajů;

18. vybízí GŘ EAC a GŘ CNECT, aby zajistily neomezené provádění své strategie boje proti podvodům;

19. vítá skutečnost, že GŘ EAC zavedlo nový nástroj pro řízení projektů národních agentur, který zahrnuje nový prvek pro rizika a možná vyloučení; vybízí GŘ EAC a GŘ CNECT, aby plně prováděly své strategie boje proti podvodům, mimo jiné aby pro zaměstnance, zejména nově příchozí, a pověřené subjekty zavedly povinná školení o podvodech a školení o ochraně údajů a zorganizovaly průzkum zaměřený na informovanost o podvodech;

20. je znepokojen tím, že opakující se vysoká míra přenesených prostředků agentury EACEA by mohla být ukazatelem strukturálních problémů při plánování a plnění rozpočtu, které by agentura měla řešit;

21. se znepokojením bere na vědomí přetrvávající problémy v roce 2022, pokud jde o nástroje pro elektronické granty pro příjemce v rámci výzev spravovaných agenturou EACEA; důrazně vyzývá Komisi a agenturu EACEA, aby tyto problémy v oblasti informačních technologií jednou provždy vyřešily, a předešly tak jejich nepříznivému dopadu na dosahování příslušných cílů, snížily riziko chyb a zjednodušily postupy; domnívá se, že účinnější a přístupnější IT infrastruktura by malým příjemcům rovněž usnadnila přístup k programovým zdrojům;

22. zdůrazňuje, že Erasmus+, Evropský sbor solidarity a Kreativní Evropa by měly klást ještě větší důraz na začleňování, aby lépe oslovovaly místní orgány z malých, venkovských nebo odlehlých komunit, malé a střední podniky a nevládní organizace pracující se zranitelnými skupinami;

23. vybízí agenturu EACEA, aby urychleně provedla doporučení svého útvaru interního auditu ke zkvalitnění transakcí, jako je používání kontrolních seznamů, změna postupů schvalování finančních transakcí a harmonizace procesů;

24. bere na vědomí pozitivní vývoj personální situace agentury EACEA, kdy na konci roku 2022 došlo k výraznému zvýšení počtu zaměstnanců;

25. vítá snahu agentury EACEA o uplatňování systému EMAS a vybízí ji, aby zintenzivnila své úsilí tím, že bude dále plnit plán udržitelnosti a zveřejňovat zprávy agentury o udržitelnosti;

26. zdůrazňuje, že je třeba posílit koordinaci mezi různými aktéry provádějícími opatření v oblasti vzdělávání, mládeže a kultury a jednotlivými programy a zlepšit komunikaci o této součinnosti;

27. vyzývá ke společnému posouzení současného procesu výběru pilotních projektů a přípravných akcí s cílem zvýšit účinnost, účelnost a spravedlnost postupu předběžného hodnocení a maximalizovat tak jejich plný potenciál pro prosazování inovativních politických myšlenek;

28. vybízí GŘ Connect, aby i nadále provádělo strategie mediální gramotnosti, jako je Evropský týden mediální gramotnosti 2022, a zdůrazňuje, že Komise musí pokračovat v boji proti dezinformacím v rámci všech relevantních iniciativ.

PŘÍLOHA: SUBJEKTY NEBO OSOBY, OD NICHŽ ZPRAVODAJ OBDRŽEL PODNĚTY

Zpravodaj v souladu s článkem 8 přílohy I jednacího řádu prohlašuje, že při vypracovávání stanoviska obdržel podněty od těchto subjektů nebo osob:

Subjekt nebo osoba
Network of European Voluntary Service Organisation (NEVSO) TR: 363064351314-63

Výše uvedený seznam je sestaven na výhradní odpovědnost zpravodaje.

INFORMACE O PŘIJETÍ VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO

Datum přijetí	11.1.2024
Výsledek konečného hlasování	+: 18 –: 1 0: 0
Členové přítomní při konečném hlasování	Asim Ademov, Christine Anderson, Andrea Bocskor, Tomasz Frankowski, Romeo Franz, Sylvie Guillaume, Irena Joveva, Petra Kammerevert, Niyazi Kizilyürek, Predrag Fred Matić, Peter Pollák, Marcos Ros Sempere, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Maria Walsh
Náhradníci přítomní při konečném hlasování	Ibán García Del Blanco, Domènec Ruiz Devesa, Viola von Cramon-Taubadel
Náhradníci (čl. 209 odst. 7) přítomní při konečném hlasování	Clara Aguilera

JMENOVITÉ KONEČNÉ HLASOVÁNÍ
VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO

18	+
NI	Andrea Bocskor
PPE	Asim Ademov, Tomasz Frankowski, Peter Pollák, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Maria Walsh
Renew	Irena Joveva
S&D	Clara Aguilera, Ibán García Del Blanco, Sylvie Guillaume, Petra Kammerevert, Predrag Fred Matić, Marcos Ros Sempere, Domènec Ruiz Devesa
The Left	Niyazi Kizilyürek
Verts/ALE	Romeo Franz, Viola von Cramon-Taubadel

1	-
ID	Christine Anderson

0	0

Význam zkratek:
+ : pro
- : proti
0 : zdrželi se